

**Finansijski izvještaji za
period koji se završava 31.
decembra 2019. godine i
izvještaj nezavisnog
revizora**

Livnica a.d. Ljubija

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	3
Bilans uspjeha za period 01.01.2019 - 31.12.2019. godine.....	7
Izveštaj o ostalim dobitima i gubicima za period 01.01 - 31.12.2019. godine	8
Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine.....	9
1. Osnovni podaci o društvu	12
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.....	13
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	16
4. Značajne računovodstvene procjene	21
5. Prihod od prodaje učinaka	22
6. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	22
7. Troškovi materijala.....	22
8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashoda	23
9. Troškovi proizvodnih usluga	23
10. Troškovi amortizacije i rezervisanja.....	24
11. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa).....	24
12. Finansijski rashodi.....	24
13. Tekući porez na dobit.....	24
14. Zarada po akciji.....	25
15. Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine	25
16. Zalihe i dati avansi.....	26
17. Kratkoročna potraživanja.....	26
18. Gotovina i gotovinski ekivalenti	27
19. Kapital	27
20. Dugoročni krediti	28
21. Kratkoročne finansijske obaveze.....	28
22. Obaveze iz poslovanja	28
23. Obaveze za zarade i naknade zarada.....	29
24. Transakcije sa povezanim pravnim licima	29
25. Upravljanje finansijskim rizicima.....	30
26. Sudski sporovi	31
27. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	31
28. Događaji nakon datuma izvještavanja	31

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Akcionarima društva „Livnica“ a.d. Ljubija

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Livnica a.d. (u daljem tekstu “Društvo”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2019. godine, bilans uspjeha i izvještaj o ostalim dobicima i gubicima, izvještaj o promjenama na kapitalu, bilans tokova gotovine koji se završava na navedeni datum i napomena uz finansijske izvještaje koje uključuju i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2019. godine kao i rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se tada završila, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Osnove za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Značajna neizvjesnost u vezi s vremenski neograničenim poslovanjem

Skrećemo pažnju na sljedeće:

Na dan 31.12.2019 godine kratkoročne obaveze premašuju tekuću imovinu za iznos od 116.204 KM. Takođe, a gubitak do visine kapitala iskazan je u iznosu od 1.045.965 KM, odnosno 88,50% osnovnog kapitala. Navedene činjenice ukazuju na potencijalnu neizvjesnost u budućnosti koja može da izazove sumnju u sposobnost poslovanja po načelu stalnosti.

Ključna pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna pitanja revizije: Prihod od prodaje učinaka	Revizijski pristup
<p>Prihodi od prodaje učinaka (napomena 5) se najvećim dijelom sastoje od prihoda od izrade poklopaca za šahtove, zaštitnih rešetki za proizvodnju i drugih proizvoda.</p> <p>Prihodi od prodaje učinaka su odabrani kao ključno pitanje zato što postoji značajan rizik priznavanja prihoda od prodaje učinaka od strane Društva. MRS pretpostavlja da postoji rizik usljed prevare u pogledu priznavanje prihoda u okviru svakog revizorskog angažmana. Fokusirali smo se na priznavanje prihoda s obzirom da postoji rizik da je Rukovodstvo namjerno precjenjivalo prihode. Pored toga postoji i rizik da Društvo nije evidentiralo transakcije prihoda na pravilan način. Povezane računovodstvene politike, mišljenja i procjene su prikazani u napomeni 3 priloženih finansijskih izvještaja.</p>	<p>Prilikom revizije izvršili smo testiranje procedura koje se sprovode prilikom obračuna i izdavanja faktura te načina na koji se vrši priznavanje prihoda i usklađenosti priznatih prihoda. Testiranje je izvršeno na bazi uzorka, na način da smo takođe pratili definisane procedure u okviru Društva.</p> <p>Na osnovu sprovedenih revizorskih procedura nismo identifikovali značajne nalaze u odnosu na tačnost i osnov za evidentiranje prihoda.</p> <p>Ocjenjivali smo dosljednost primjene politike za priznavanje prihoda tako što smo preispitali računovodstvenu politiku za različite izvore prihoda Društva. Testirali smo dizajn i operativnu efikasnost kontrola nad sistemima za prihode kako bi se odredio obim potrebnih dodatnih testiranja. Prilikom testiranja nismo uočili materijalno značajne greške. Provjerili smo da li su prihodi priznati u pravo vrijeme tako što smo testirali uzorak transakcija i uporedili datum isporuke sa priznatim prihodima. Prilikom testiranja nisu uočeni izuzeci</p>
<p>Rizik zaobilaženja kontrola od strane rukovodstva</p> <p>U skladu s MRS i našom revizorskom metodologijom, zaobilaženja kontrola od strane rukovodstva se smatra značajnim rizikom u okviru svakog revizorskog angažmana. Rukovodstvo može direktno ili indirektno manipulirati sa računovodstvenom evidencijom i pripremiti lažne finansijske izvještaje tako što zaobilazi kontrole koje su inače efektivne.</p>	<p>Testirali smo prikladnost evidencija unijetih u glavnu knjigu tako što smo ispitali osobe koje su uključene u proces finansijskog izvještavanja o neprikladnim i neobičajnim aktivnostima, te testirali knjiženja. Ocjenivali smo da li postoji dokaz o pristrasnosti od strane Uprave u značajnim računovodstvenim procjenama i mišljenjima relevantnim za finansijske izvještaje. Pored toga smo procijenili i generalno okruženje Društva u pogledu kontrola, te razgovarali s višim rukovodstvom.</p>

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja, a koji su bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Lica ovlaštena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS- ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

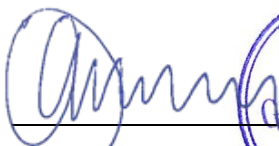
Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe, dostavljamo rukovodstvu Društva izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koje se može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena rukovodstvu Društva, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve obavijesti.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Jadranka Kurbalija, Ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 30. juni 2020. godine

Aleksandar Džombić, PhD
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Jadranka Kurbalija
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Bilans uspjeha za period 01.01.2019 - 31.12.2019. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2019. u KM	2018. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje robe		2.175	7.069
Prihodi od prodaje učinaka	5	354.871	575.593
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	6	24.070	
Smanjanje vrijednosti zaliha učinaka		-	(14.006)
Ostali poslovni prihodi		6.427	13.717
		387.543	582.373
Poslovni rashodi			
Nabavna vrijednost prodate robe		1.800	7.067
Troškovi materijala	7	150.375	196.433
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	8	154.408	147.643
Troškovi proizvodnih usluga	9	31.995	42.926
Troškovi amortizacije i rezervisanja	10	92.196	84.362
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	11	12.310	17.620
Troškovi poreza		2.193	2.034
Troškovi doprinosa		142	456
		445.419	498.541
Poslovni dobitak /(gubitak)		(57.876)	83.832
Finansijski rashodi	12	(9.899)	(16.359)
Ostali prihodi		1.300	24.664
Ostali rashodi		(7.453)	(44.900)
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina		(2.978)	(679)
Prihodi od usklađivanja imovine		54	-
Dobitak/ (gubitak) prije oporezivanja		(76.852)	46.558
Tekući porez na dobit	13	-	-
Neto dobitak /(gubitak) perioda		(76.852)	46.558
Zarada/(gubitak) po akciji	14	(0,06502)	0,03939

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o ostalim dobitcima i gubicima za period 01.01 - 31.12.2019. godine

Bilansne pozicije	2019. u KM	2018. u KM
Neto dobitak/(gubitak) perioda	(76.852)	46.558
Dobici po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima, osim HOV raspoloživih za prodaju	-	-
Ukupno neto dobitak/(gubitak):	(76.852)	46.558

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Stalna imovina			
Nematerijalna sredstva		190	3.253
Nekretnine, postrojenja oprema i investicione nekretnine	15	366.183	442.669
		366.373	445.922
Tekuća imovina			
Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	16	77.468	63.596
Kratkoročna potraživanja	17	29.520	132.176
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	18	625	19.639
Porez na dodatu vrijednost		401	191
		108.014	215.602
POSLOVNA AKTIVA		474.387	661.524
Vanbilansna aktiva		-	4.805
UKUPNA AKTIVA		474.387	666.329
Kapital	19		
Osnovni kapital		1.181.915	1.181.915
Neraspoređeni dobitak		-	46.558
Gubitak do visine kapitala		(1.045.965)	(1.015.671)
		135.950	212.802
Dugoročne obaveze			
Dugoročni krediti	20	111.017	178.501
		111.017	178.501
Dugoročna rezervisanja			
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih		3.202	2.463
		3.202	2.463
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	21	115.620	100.729
Obaveze iz poslovanja	22	93.620	148.299
Obaveze za zarade i naknade zarada	23	12.846	14.815
Porez na dodatu vrijednost		-	1.545
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine		449	687
Pasivna vremenska razgraničena i kratkoročna rezervisanja		1.683	1.683
		224.218	267.758
POSLOVNA PASIVA		474.387	661.524
Vanbilansna pasiva		-	4.805
UKUPNA PASIVA		474.387	666.329

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilans tokova gotovine za period 01.01.2019 - 31.12.2018. godine

	2019. u KM	2018. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	364.801	545.959
Prilivi od premija, subvencija, dotacija	-	8.100
Ostali prilivi od poslovnih aktivnosti	25.739	44
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	390.540	554.103
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(157.116)	(284.342)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(155.502)	(184.089)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(9.561)	(16.122)
Ostali odlivi od poslovnih aktivnosti	(34.782)	-
Odlivi gotovine iz poslovnih transakcija	(356.961)	(484.553)
Neto priliv/odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	33.579	69.550
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	230.000	-
Priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	230.000	-
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	(282.593)	-
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	-	(53.068)
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(282.593)	(53.068)
Neto odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(52.593)	(53.068)
NETO PRILIV / ODLIV GOTOVINE	(19.014)	16.482
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	19.639	3.157
Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	-	-
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	625	19.639

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2019 - 31.12.2019. godine

	Osnovni kapital	Akumulisani dobitak/(gubitak)	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2018. godine	1.181.915	(1.015.671)	166.244
Neto dobitak/(gubitak) perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	46.558	46.558
Stanje na dan 31.12.2018./ 01.01.2019.	1.181.915	(969.113)	212.802
Neto dobitak/(gubitak) perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	(76.852)	(76.852)
Stanje na dan 31.12.2019. godine	1.181.915	(1.045.965)	135.950

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja.

1. Osnovni podaci o društvu

Livnica sivog i obojenog liva osnovana je 1917. godine s namjerom da za potrebe održavanja strojeva u Rudniku željezne rude „Ljubija“ i privrede okolnih mjesta lije sivi i obojeni liv. Kao dio rudnika smještena je u njegovom proizvodnom krugu i na toj lokaciji je ostala do danas. Svoju proizvodnju nije prekidala ni tokom II svjetskog rata ni tokom zadnjeg rata na Balkanu, ali su obim i struktura proizvodnje bili u potpunosti zavisni od političkih i ekonomskih prilika u okruženju.

Livnica je skoro cijelog svog vijeka bila remontnog karaktera i zadovoljavala je potrebe Rudnika u čijem se sastavu, kao posebna ekonomska cjelina nalazila sve do 1992. godine. Značajniji pokušaji modernizacije i usvajanje proizvoda koji će imati tržište na teritoriji bivše Jugoslavije učinjeni su u periodu od 1987. do 1992. godine, a to su bili poklopci i slivnici. Livnica se u periodu od 1992. do 2001. god. transformisala u društveno preduzeće, zatim u državno i na kraju u akcionarsko društvo sa punim nazivom.

Značajniji tehnološki iskorak je izvršen u poslenjih 3 godine kada je nabavljeno opreme koja može da podrži proizvodnju sivog liva, nodularnog liva, određenih tipova čelika, bronz i silumina.

Proizvodni program sivog liva i nodularnog liva sastoji se od standardne proizvodnje poklopaca za šahtove (za putnu, kablovsku i vodovodnu infrastrukturu) zatim rešetki za odvodnju i koje se izrađuju postupkom maloserijske proizvodnje.

Čelični i nodularin liv odnosi se na mašinske dijelove koji se izrađuju se na osnovu uzoraka ili modela po zahtjevu kupca.

Livenje aluminijuma je najviše zastupljeno u segmentu izrade alata za vlastite potrebe i manjim dijelom za treća lica.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj 057-0-Reg-11-002038 od 28.09.2011. godine izvršeno je usklađivanje akata i poslovnog imena Društva sa odredbama Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 127/08 I 58/09) I usklađivanje djelatnosti sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti I o registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj ("SLužbeni glasnik republike Srpske" broj 74/10) I Uredbom o klasifikaciji djelatnosti ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 119/10). Od tada Društvo psoluje pod nauivom Livnica sivog I obojenog liva "Livnica" akcionarsko društvo Ljubija.

Prosječan broj zaposlenih na 31. decembar 2019. godine je 10 radnika (na 31. decembar 2018. godine je 14 radnika).

JIB preduzeća: 4400683090002, a matični broj: 01496557

Adresa Društva je: 27. juni broj 17, 79001 Prijedor

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Društva koji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Pravna lica finansijske izvještaje sastavljaju i prezentuju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa uporedivim podacima za prethodnu godinu. Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrijednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtijevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

(a) Propisi, standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu u Republici Srpskoj

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu MRS odnosno MSFI koji su bili u primjeni na dan 1. januara 2014. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske. Promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojeni Standardi i tumačenja, izdati nakon 1. januara 2013. godine, nisu objavljeni i zvanično usvojeni u Republici Srpskoj i, saglasno tome, nisu primijenjeni u sastavljanju priloženih finansijskih izvještaja.

Prema Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 94/15), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju IAS, odnosno IFRS, kao i Međunarodni standard finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete ("IFRS for SMEs"), Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor ("IPSAS"), Međunarodne standarde vrednovanja ("IVS"), Međunarodne standarde za profesionalnu praksu interne revizije, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde ("IASB") i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa ("IFAC"). Na osnovu člana 2. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 94/15), člana 43. Statuta Saveza računovođa i revizora Republike Srpske br. 237/16 od 14.07.2016. godinne i Sporazuma o obezbjeđivanju podataka za usvajanje i objavljivanje Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete, br. 1658 – BA- AAARS 2017, zaključenog između Fondacije za Međunarodne standarde finansijskog izvještavanje i Saveza računovođa i revizora Republike Srpske, Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske, na svojoj sjednici održanoj dana, 04.10.2017. godine donio je odluku o utvrđivanju i objavljivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI).

Utvrđeni su i objavljeni sljedeći prevodi izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (International Accountants Standard Board – IASB):

- 1) Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje i osnovni tekstovi Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI)
- 2) Međunarodni računovodstveni standardi (IAS)
- 3) IFRIC tumačenja
- 4) Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
- 5) Tumačenja SIC.

Rukovodstvo Društva analizira promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojene Standarde i tumačenja koji su stupili na snagu nakon 01. januara 2014. godine. Društvo ima namjeru da iste primijeni u sastavljanju finansijskih izvještaja nakon što oni budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj. Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde i izmjene postojećih Standarda prije nego oni stupe na snagu.

Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i izmjene postojećih standarda su u primjeni ali nisu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj:

Standardi	Datum primjene za finansijske izvještaje koji počinju na ili nakon
Izmjene MRS 32 – (Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza)	01.01.2014.
Izmjene MSFI 10, MSFI 12 i MRS 27 (Investicioni entiteti)	01.01.2014.
Izmjene MRS 36 (Objavlivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu)	01.01.2014.
Izmjene MRS 39 (Novacije derivata i nastavak računovodstva zaštite)	01.01.2014.
Izmjene MRS 19 (Definisani planovi primanja: Naknade zaposlenih)	01.07.2014.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2010-2012	01.07.2014.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2011-2013	01.07.2014.
IFRIC 21 – Dadžbine	01.01.2014.
Izmjene MSFI 11 (Računovodstveni tretman spajanja ulaganja u zajedničke operacije)	01.01.2016.
Izmjene MRS 16 i MRS 38 (Razjašnjenje prihvatljive metode amortizacije i depresijacije)	01.01.2016.
Izmjene MRS 16 (Poljoprivreda; Plodonosne biljke)	01.01.2016.
Izmjene MRS 27 (Equity metoda u pojedinačnim finansijskim izvještajima)	01.01.2016.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2012-2014	01.01.2016.
Izmjene MRS 1 – Podsticanje objelodanjivanja	01.01.2016.
Izmjene MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28 (Zavisni entitet: Primjena izuzeća od konsolidacije)	01.01.2016.
MSFI 14 – Regulisana vremenska razgraničenja	01.01.2016.
Izmjena MRS 12 (Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke)	01.01.2017.
Izmjene MRS 7 (Podsticanje objelodanjivanja)	01.01.2017.
Godišnja unapređenje Standarda – Ciklus 2014-2016	01.01.2017.
MSFI 9 – Finansijski instrumenti	01.01.2018.
MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima	01.01.2018.
Izmjene MRS 40 – Investicione nekretnine (Prenos investicionih nekretnina)	01.01.2018.
Izmjene MSFI 2 – Plaćanje akcijama (Klasifikacija i mjerenje transakcija plaćanja akcijama)	01.01.2018.
Izmjene MSFI 4 – Ugovori o osiguranju (primjena MSFI 9)	01.01.2018.
Izmjene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Karakteristike plaćanja unaprijed sa negativnom kompenzacijom)	01.01.2018.

IFRIC 22 – Transakcije u stranim valutama i razmatranje pretplata	01.01.2018.
Godišnje unapređenje Standarda – Ciklus 2014-2016	01.01.2018.
MSFI – 16 Lizing	01.01.2019.
IFRIC 23 – Neizvjesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobit	01.01.2019.
Godišnje unapređenje – Ciklus 2015-2017	01.01.2019.
Izmjene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Mogućnosti plaćanja unaprijed sa negativnom kompenzacijom)	01.01.2019.
Izmjene MRS 19 – Primanje zaposlenih (Plan izmjena, ograničenja i poravnanja)	01.01.2019.
Izmjene MRS 28 – Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima)	01.01.2019.

Novi standardi i nove izmjene postojećih Standarda koji su usvojeni od strane Odbora za MSFI ali koji nisu stupili na snagu:

Novi i izmijenjeni standardi	Datum stupanja na snagu
MSFI 17 – Ugovor o osiguranju	01.01.2021.
Izmjene MSFI 9 i MSFI 7 (Reforma uporedive kamatne stope)	01.01.2020.
Izmjene MSFI 3 – Poslovne kombinacije (Definicija poslovanja)	01.01.2020.
Izmjene MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i MRS 8 – Računovodstvene politike, promjenana računovodstvenih procjena i greške (Definicija materijalnosti)	01.01.2020.
Konceptualni okvir u MSFI	01.01.2020.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi i rashodi

Prihodi od izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspjeha pod uslovom da su svi rizici i koristi prešli na kupca. Prihodi od prodaje se evidentiraju u momentu izvršenja usluge. Prihodi se iskazuju po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za odobrene popuste.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za EUR primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2019.	31.12.2018.
EUR	1,95583	1,95583

Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primenom linearne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava:

Naziv	Korisni vijek
Građevinski objekti	30-77 godina
Oprema za obavljanje djelatnosti	4-8 godina
Automobili	6,5 godina
Kamioni	7 godina
Kancelarijski namještaj	8-10 godina
Asfaltna baza	5 godina
Kompjuteri	5 godina

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadiivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od slijedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospeljeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet beznačajnog rizika od promjene vrijednosti.

Kredit i (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kredit i (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjenje vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze se iskazuju po njihovoj nominalnoj vrijednosti, uvećanoj za kamate na osnovu zaključenog ugovora. Obaveze iskazane u stranoj valuti preračunavaju se po srednjem kursu Centralne banke BiH na dan bilansiranja, odnosno srednjem kursu na dan kada se vrši otplata duga. Dugoročne obaveze koje dospijevaju u roku od godinu dana preknjižavaju se u kratkoročne obaveze.

Finansijski lizing je lizing kojim se prenose suštinski rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad nekim sredstvom. Po isteku perioda lizinga pravo svojine se može, ali ne mora prenijeti. Korisnici lizinga priznaju finansijski lizing kao sredstvo i obavezu u svojim bilansima stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrijednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja lizinga, ako je ona niža. Finansijski lizing uzrokuje povećanje troškova amortizacije za sredstva koja se amortizuju, kao i finansijske rashode u svakom obračunskom periodu.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrjeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procjenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezvrjeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospjeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

Poslovanje sa povezanim pravnim licima

Poslovanje u okviru „Livnica“ a.d. Ljubija regulisano je Pravilnikom o računovodstvenim politikama. Sva povezana pravna lica dužna su utvrditi i evidentirati u svojim poslovnim knjigama odnose sa povezanim licima u skladu sa IAS 24- Objelodanjivanje povezanih strana.

Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobiti biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Zalihe

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti od toga koja je od ove dvije vrijednosti niža.

Nabavna vrijednost obuhvata fakturnu vrijednost, uvozne dažbine, troškove transporta, rukovanja i ostale troškove dovođenja zaliha na postojeću lokaciju i u postojeće stanje. Trgovinski popusti, rabati i slično umanjuju nabavnu vrijednost.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

a) Korsni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promijene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjeње vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjeња vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosne imovine.

c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procjenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

d) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovornu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban da se izmire obaveze i kada se može pouzdano izmjeriti iznos procjene.

Prilikom odmjerenja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Društva donosi određene procjene. Ove procjene su neophodne za utvrđivanje vjerovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudsko poravnanje. Usljed inherentne neizvjesnosti u postupku procjenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procjenom. Zbog toga se procjene koriguju kada Društvo dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savjetnika. Izmjene procjena mogu da u značajnoj mjeri utiču na buduće poslovne rezultate.

5. Prihod od prodaje učinaka

Prihodi od prodaje učinaka	2019. u KM	2018. u KM
Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu		
- Republika Srpska	101.356	163.887
- Federacija BiH	195.689	312.735
Inostrano tržište	57.826	98.971
Ukupno prihodi od prodaje učinaka:	354.871	575.593

6. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka

Povećanje vrijednosti zaliha učinaka u 2019. godini iznose 24.070 KM i u potpunosti se odnosi odnose se na povećanje vrijednosti zaliha gotovih proizvoda.

7. Troškovi materijala

Troškovi materijala	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi materijala za izradu	112.342	144.824
Troškovi režijskog materijala	9.200	7.809
Troškovi goriva i energije	28.833	43.800
Ukupno troškovi materijala:	150.375	196.433

8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashoda

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashoda	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	154.388	147.084
Ostali lični rashodi i naknade	20	559
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	154.408	147.643

9. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi za usluge tekućeg održavanja	2.282	12.850
Troškovi transportnih usluga	6.079	7.820
Troškovi zakupa	21.908	21.907
Troškovi ostalih usluga	1.726	349
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	31.995	42.926

10. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi amortizacije	91.457	81.899
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	739	2.463
Ukupno troškovi amortizacije i rezervisanja:	92.196	84.362

11. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi neproizvodnih usluga	8.981	13.205
Troškovi reprezentacije	48	344
Troškovi premije osiguranja	-	174
Troškovi platnog prometa	1.741	2.021
Ostali nematerijalni troškovi	1.540	1.876
Ukupno nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa):	12.310	17.620

12. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi u 2019. godini iznose od 9.899 KM (na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 16.359 KM) u potpunosti odnose na finansijske rashode od kamata.

13. Tekući porez na dobit

Tekući porez na dobit	2019. u KM	2018. u KM
Dobitak/(gubitak) prije oporezivanja	(76.852)	46.558
Korekcija za poreske svrhe	24.125	14.769
Poreski dobitak/(gubitak)	(52.727)	61.327
Preneseni poreski gubitak	-	(61.327)
Ukupno tekući porez na dobit:	-	-

14. Zarada po akciji

Zarada/(gubitak) po akciji	2019. u KM	2018. u KM
Dobitak obračunskog perioda	(76.852)	46.558
Prosječan ponderisani broj akcija	1.181.915	1.181.915
Ukupno zarada/(gubitak) po akciji:	(0,06502)	0,03939

15. Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine

Opis	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ulaganja na tuđim NPO	Avansi, NPO i inv.nekretnine u pripremi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
<u>Stanje na dan 01.01.2018.</u>	22.800	1.278.972	17.499	27.963	1.347.234
Nabavka	-	64.222	1	-	64.223
Prodaja i rashodovanje	-	(32.825)	-	-	(32.825)
<u>Stanje na dan 31.12.2018.</u>	22.800	1.310.369	17.500	27.963	1.378.632
Nabavka	-	43.949	-	-	43.949
Prodaja i rashodovanje	-	(50.545)	-	-	(50.545)
<u>Stanje na dan 31.12.2019.</u>	22.800	1.303.773	17.500	27.963	1.372.036
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI					
<u>Stanje na dan 01.01.2018.</u>	1.805	890.491	-	-	892.296
Amortizacija	1.140	75.091	-	-	76.231
Prodaja u periodu i rashodovanje	-	(32.564)	-	-	(32.564)
<u>Stanje na dan 31.12.2018</u>	2.945	933.018	-	-	935.963
Amortizacija	1.140	87.255	-	-	88.395
Povećanje	-	625	-	-	625
Prodaja u periodu i rashodovanje	-	(19.130)	-	-	(19.130)
<u>Stanje na dan 31.12.2019</u>	4.085	1.001.768	-	-	1.005.853
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2018. godine	19.855	377.351	17.500	27.963	442.669
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2019. godine	18.715	302.005	17.500	27.963	366.183

16. Zalihe i dati avansi

Zalihe i dati avansi	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Zalihe gotovih proizvoda	41.802	17.732
Zalihe robe	388	388
Zalihe materijala	30.437	40.589
Avansi	10.401	10.447
<i>Ispravka vrijednosti datih avansa</i>	<i>(5.560)</i>	<i>(5.560)</i>
Ukupno zalihe i dati avansi:	77.468	63.596

17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Kupci u zemlji		
- kupci povezana pravna lica (napomena 24)	25.081	84.530
- kupci u RS	53.001	58.342
- kupci u Federaciji BiH	30.663	34.935
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji</i>	<i>(79.919)</i>	<i>(74.466)</i>
Ukupno kupci u zemlji	28.826	103.341
- kupci u inostranstvu	15.092	25.933
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u inostranstvu</i>	<i>(14.891)</i>	<i>(14.891)</i>
Ukupno kupci u inostranstvu	201	11.042
Druga kratkoročna potraživanja	493	17.793
Ukupno kratkoročna potraživanja:	29.520	132.176

18. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		
Žiro račun	204	19.505
Devizni račun	5	5
Blagajna	416	129
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	625	19.639

19. Kapital

Kapital	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Akcijski kapital	1.181.915	1.181.915
Gubitak do visine kapitala	(1.045.965)	(1.015.671)
Neraspoređeni dobitak	-	46.558
Ukupno kapital:	135.950	212.802

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 1.181.915 KM sastoji se od 1.181.915 običnih (redovnih) akcija nominalne vrijednosti od 1 KM po akciji.

Struktura akcijskog kapitala je data kako slijedi:

Kapital	%
Grupa Fortis d.o.o.	81,70
Šmitran Radovan	0,96
Tranjac Slobodan	0,64
Matijaš Duško	0,64
Trebovac Mičo	0,64
Čorokalo Mladen	0,55
Kovačević Vladan	0,54
Kovačević Zoran	0,48
Todorović Dragutin	0,40
Ostali akcionari	13,45
Ukupno osnovni kapital:	100

20. Dugoročni krediti

Dugoročni krediti	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Nova banka a.d. Banja Luka	-	239.369
NLB Banka a.d. Banja Luka	186.776	-
Tekuća dospjeća dugoročnih kredita	(75.759)	(60.868)
Ukupno dugoročni krediti:	111.017	178.501

Društvo je u toku 2019 godine zaključilo dugoročni kredit sa NLB bankom a.d. Banja Luka kojim je zatvorilo obaveze prema kreditu kod Nove banke a.d. Kredit je zaključen na period od 36 mjeseci uz kamatnu stopu od 2,8%.

21. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Kratkoročne finansijske pozajmice (napomena 24)	39.861	39.861
Tekuće dospjeće dugoročnog kredita kod poslovnih banaka:		
– Nova Banka a.d.	-	60.868
– NLB Banka a.d.	75.759	-
Ukupno kratkoročne finansijske obaveze:	115.620	100.729

22. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Dobavljači – povezana pravna lica (napomena 24)	18.672	72.259
Dobavljači u zemlji	53.050	56.750
Dobavljači u inostranstvu	2.247	4.809
Ostale obaveze iz poslovanja	8.939	4.020
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	10.712	10.461
Ukupno obaveze iz poslovanja:	93.620	148.299

Obaveze za zarade i naknade zarada

Obaveze za zarade i naknade zarada	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Obaveze za neto platu	6.161	8.151
Obaveze za porez	186	186
Obaveze za doprinose	3.058	4.008
Zapošljavanje	76	100
Obaveze za naknade za topli obrok	3.365	2.370
Ukupno obaveze za zarade i naknade zarada:	12.846	14.815

23. Transakcije sa povezanim pravnim licima

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima. U toku 2019. i 2018. godine obavljene su sljedeće transakcije sa povezanim pravnim licima:

Transakcije sa povezanim pravnim licima	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Transakcije sa kupcima		
Japra a.d. Novi Grad	1.141	1.141
Kozaraputevi a.d. Banja Luka	2.371	6.828
Prijedorputevi a.d. Prijedor	18.651	63.670
Bijeljina put d.o.o. Bijeljina	2.918	12.013
Fortis petrol d.o.o. Banja Luka	-	878
	25.081	84.530
Transakcije sa dobavljačima		
Fortis petrol d.o.o.	7.916	-
Grupa Fortis d.o.o. Banja Luka	9.068	1.170
Japra a.d. Novi Grad	1.180	807
Prijedorputevi a.d. Prijedor	-	70.135
Kozaraputevi a.d. Banja Luka	508	147
	18.672	72.259
Transakcije po osnovu kratkoročnih plasmana		
Prijedorputevi a.d. Prijedor	38.861	38.861
Japra a.d. Novi Grad	1.000	1.000
	39.861	39.861

24. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima, kao što su kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje finansijskim rizicima je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Društva u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

Društvo ne koristi finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje obzirom da takvi instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište ovih instrumenata u Republici Srpskoj.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Na osnovu javno dostupnih finansijskih informacija i internih istorijskih podataka o saradnji, Društva vrši određivanje boniteta za pojedinačnog poslovnog partnera. Na osnovu procjenjenog boniteta utvrđuje se iznos maksimalne kreditne izloženosti za pojedinačnog poslovnog partnera, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane rukovodstva Društva. Društvo ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se njegova potraživanja i plasmani odnose na manji broj kupaca

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapita.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Upravljanje rizikom kapitala	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Ukupna zaduženost	226.638	279.230
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	625	19.639
Neto zaduženost	226.013	259.591
Kapital	135.950	212.802
Ukupan kapital	361.963	472.393
Pokazatelj zaduženosti	62,44%	54,95 %

25. Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2019. godine, protiv Društva su pokrenuta dva sudska spora, sa ukupnom procijenjenom vrijednošću od 5.219 KM. Navedeni iznos ne uključuje troškove sudskih sporova.

26. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

27. Događaji nakon datuma izvještavanja

Širenje korona virusa (COVID-19) vjerovatno će utjecati na poslovanje Društva u narednom periodu. Još nije moguće procijeniti utjecaj širenja korona virusa i njegove posljedice na finansijski položaj i poslovanje Društva.

Nakon 31. decembra 2019. godine - datuma izvještavanja, ne postoje događaji koji bi prouzrokovali korekciju finansijskih izvještaja, kao i događaji koji su materijalno značajni za objavljivanje u ovim finansijskim izvještajima.

Odgovorno lice